

ΜΕΡΟΣ Δ΄.

Περὶ τῶν κατὰ χρονικὰς περιόδους μεταβολῶν τῆς Ἑλληνικῆς
Γλώσσης.

§ νξ. **ΚΑΤΑ** τὴν ἐκτεθεῖσαν πρώτην διαίρεσιν τῆς Ἑλληνικῆς Γλώσσης εἰς ἔθνικὰς καὶ εἰδικὰς Διαλέκτους, ἡ Κοινὴ τοῦ ἔθνους φωνῇ, ἐξ ἀνάγκης, ἔπρεπε νὰ πάσῃ διαφόρῳ μεταρρυθμίσει καὶ μεταβολᾷ, ἀναλόγως μὲ τὰς περιστάσεις καὶ συμφορὰς, εἰς τὰς ὁποίας ἐν γένει, ἢ ἐν μέρει τὸ Γένος ὑπέπεσεν. Αὐτὰς τὰς ἐν γένει, ἢ κατὰ μέρος μεταβολὰς, οἱ μὲν παλαιοὶ Γραμματικοί, κατὰ τὸν εἰδικὸν χαρακτῆρα ἐκάστης Διαλέκτου ἐκανόνισαν, οἱ δὲ νεώτεροι Φιλολόγοι, εἰς περιόδους χρονικὰς τῆς Γλώσσης ἐδιώρισαν. Ἐξ αὐτῆς ὅμως τῆς συστηματικῆς διαιρέσεως διπλῆ, μοὶ φαίνεται, συμβαίνει ἡ σύγχυσις τῆς ὀρθῆς ἐννοίας τοῦ πράγματος. Ἄν γάρ, κατὰ τὸν πρῶτον ὀρισμὸν, ὑποθέσῃ τινὰς τὴν Κοινὴν Γλῶσσαν εἰς Διαλέκτους εἰδικὰς διηρημένην, καὶ τούτων κάθε μίαν ἐκλάβῃ ξεχωρισμένην ἀπὸ τὰς ἄλλας, καὶ διόλου ἄμικτον, καὶ κατὰ συνέχειαν ἀμετάβλητον, λανθάνεται μεγάλως καὶ εἰς τὴν ὑπόθεσιν, καὶ εἰς τὸ συμπέρασμα τῆς γραμματικῆς θεωρίας του. Εἰ δὲ πάλιν, κατὰ τὴν δευτέραν διαίρεσιν, ἤθελεν ἐκλάβῃ ὅλας τὰς Διαλέκτους ὡς μίαν καὶ τὴν αὐτὴν ἀδιαρέτως συνισῶσας Γλῶσσαν, καὶ ὑποθέσῃ κοινὴν τὴν κατὰ μέρος εἰδικὴν μεταβολὴν, λανθάνεται ἐπίσης καὶ κατὰ θεωρίαν, καὶ κατὰ πράξιν εἰς τὸ Φιλολογικὸν του συμπέρασμα. Μεθοδικώτερον λοιπὸν, καὶ ἐνταυτῷ ὀρθότερον νομίζομεν τὸ νὰ δεχθῶμεν τὸν πρῶτον ὀρισμὸν τῶν Διαλέκτων, ὡς κανὸνα τοῦ εἰδικοῦ χαρακτῆρος καὶ τύπου ἐκάστης καθ', ὃν ἢ μία ἀπὸ τὴν ἄλλην κατὰ γραμ-

